

Ladislav Babić

Ne pada plod daleko...

Ljubav između roditelja i djece, poznato je, nekako ne ovisi o njihovim stvarnim karakterima, pa je ona njenim sudionicima – djeci, odnosno roditeljima – sasvim neupitna, bez obzira o kakvim se ljudima radi. Ali, kad ta ljubav eskalira u javnu sferu, pa se koristi u političke svrhe kako bi se pridobili bodovi, bilo za uspostavljanje, bilo za održanje sistema ili pak vlastitu promociju i napredovanje u sustavu – zakrinkano navodnom brigom za istinu koju kao javnost mora znati – onda to nije tek bljutavština, već i etički nedopustivo. Tako, primjerice, u televizijskoj emisiji „[*Globalna Hrvatska*](#)“ od prije par dana, nekadašnja hrvatska ambasadorica u Argentini Neda Rosandić Šarić ([imenovana](#) od *F.Tuđmana*), raspreda bajke o svom ocu *Milanu (Mime) Rosandiću*, usput promovirajući svoju [knjigu](#) „*Domovina iznad svega. Moj otac Mime Rosandić*“. Tko nije gledao emisiju ili čitao knjigu, s glavnim akcentima može se upoznati u njenom [prikazu](#) na proustaškom portalu, pod naslovom „*Potresne priče iz knjige Nede Rosandić Šarić: Domovina iznad svega, moj otac Mime Rosandić*“, a nešto objektivnije iz [knjige](#) *Ante Delića – „Djelovanje Ante Pavelića od 1945. do 1953.“*.

Gđe sestri Rosandić-Sarić,
Isaga Vato,
zar nije vrijedno da se
pravite u hrvatskom? !?
Buduć moj stolacnjiv poštova
vamca i svima u Hrvatskoj obitelji.
To skoraj vidiću u Zagrebu.
Vati
Nedja
Zagreb 11. 8. 1990.

Neda Rosandić Šarić prima vjerodajnice od Tuđmana

U odnosu na panegirike *Rosandiću*, razasute po proustaškim portalima, koji se uglavnom na njegovo djelovanje u *NDH* osvrću tek kratkom konstatacijom da je dotični službovao kao „*državni tajnik u Ministarstvu šuma i ruda*“ (i njegove slike iz tog razdoblja su nedostupne na internetu), objektivniji prikaz može se naći u knjizi „[Tko je tko u NDH](#)“:

„ROSANDIĆ, Mime (Milan), državni dužnosnik i ustaški pukovnik (Gospić, 9. XI. 1900. — Zagreb, ? 1948.). Gimnaziju završio u Gospiću, a Gospodarsko-šumarski fakultet u Zagrebu. Kao student pripadao Radićevoj HRSS, 1924. predsjednik sveučilišne organizacije HSS-a. God. 1933. u zatvoru je nekoliko mjeseci zbog HSS-ovske promidžbe. Kao šumarski inženjer službovao je u Sušaku, Vinkovcima i drugim mjestima, a travanjski rat dočekao u Slatini. Uoči rata održavao veze s ustaškom emigracijom. U travnju 1941. dolazi u Zagreb. Za vrijeme NDH imenovan je državnim tajnikom u Ministarstvu šuma i ruda. Na tom je mjestu ostao sve do povlačenja u svibnju 1945. Imao je čin ustaškog pukovnika. U emigraciji je živio u Italiji, surađujući sa skupinom oko K. Draganovića. Iz Austrije je ilegalno ušao u Hrvatsku 14. IV 1948. Uhvaćen je i u procesu skupini Kavran-Miloš osuđen na smrt 27. VIII. 1948. presudom Vrhovnog suda Hrvatske. (M. R.)“

Iz knjige Nedе Rosandić Šarić

Mime Rosandić (stoji na vratima), dr. Mile Budak (iza djevojčice), Marko Čović (drugi desno od dr. Budaka), Joso Rosandić (peti desno od dr. Budaka), Jurica Frković (šesti desno od dr. Budaka), Sveti Rok, 1941.

Kad sam već kod te leksikografske knjige i K.Draganovića koji se spominje u gornjem citatu, zarad povezanosti s Rosandićem da citiram i jedan dio njegove biografije . Radi se o svećeniku, povjesničaru i političaru proustaške provenijencije:

„Krajem kolovoza 1943. pridijeljen je hrvatskom predstavništvu pri Svetoj Stolici kako bi pomagao Caritasu Zagrebačke nadbiskupije i Hrvatskom crvenom križu pri oslobađanju, zbrinjavanju i upućivanju uhićenih i zarobljenih Hrvata iz Italije nakon njezine kapitulacije. Uspostavlja vezu i uručuje podneske (1944. i 1945.) britanskim i američkim diplomatima u Rimu, te savezničkom vrhovnom zapovjedništvu za Sredozemlje u kojima se traži očuvanje hrvatske državne samostalnosti te izlaz za Hrvatske oružane snage i izbjeglice iz NDH. Kraj rata i slom NDH zatječe ga u Rimu. Uz znanje Vatikana obilazi zarobljeničke logore u Italiji i Austriji u kojima se nalaze hrvatske izbjeglice i pomaže im. Njegovim osobnim zalaganjem, tisućama Hrvata (a medu njima i mnogim dužnosnicima NDH pa i A. Paveliću, kojem pribavlja putovnicu) omogućena je najnužnija humanitarna pomoć, izbavljenje iz logora, spašavanje života, te odlazak u nova boravišta. Istodobno izvješćuje političke krugove Zapada o stanju i prilikama u Hrvatskoj i o stradanju hrvatskog naroda. Suraduje s mnogim istaknutim hrvatskim izbjeglicama, te sudjeluje u osnivanju Hrvatskog narodnog odbora u Münchenu, ali se i razilazi s njim, kao i s A. Pavelićem (1948.). Rim napušta 1964. i seli se u Austriju, gdje u mjestu Pressbaum (nedaleko od Beča) živi do ljeta 1967. Istražuje bečke arhive i priprema se za pisanje poratne subbine hrvatskog naroda i vojske. U rujnu 1967. pod nerazjašnjenim okolnostima (po nekim izvorima — prijevarom i otmicom, po drugima, političkom amnestijom 1966. i sređivanjem

odnosa između Svetе Stolice i SFRJ) dolazi u Jugoslaviju. Sam je otklanjao tvrdnje da se vratio svojom voljom.“

Kontroverze oko njegovog dolaska u Jugoslaviju, gdje nije bio suđen i živio je slobodno, raspredaju se u niz tekstova, što nije cilj ovog prikaza.

Dok se u knjizi *Rosandićeve kćerke* (i u spomenutoj televizijskoj emisiji) liju kiše krokodilskih suza nad nepravednom sudbinom oca „*domoljuba*“, pokušajmo s par – od mnogih – citata iz *Delićeve* knjige (popraćene obiljem referenci na povijesne izvore) pokazati tko je zapravo bio on, i zavređuje li svu tu patetiku koja se podastire javnosti. Iz slijedećih rečenica vidimo povezanost *Rosandićevu* s [Božidarom Kavranom](#), ustaškim zločincem osuđenim na smrt kad je *godine 1948.* upao u Jugoslaviju s povećom grupom ekstremista, u operaciji kodnog naziva „*Plan 10. travanj ili Operacija Gvardijan*“ ([1](#), [2](#)). *Rosandić* kao emigrant, već godinu dana nakon pobjede partizana, aktivno sudjeluje u stvaranju planova za nasilno rušenje komunističke vlasti, i osamostaljenje *Hrvatske* na NDH-aškim temeljima.

„Početkom studenog 1946., nakon što se vratio iz Italije gdje je otpratio Pavelića (o čemu će govoriti kasnije), Kavran je upitao Sušića je li dobio „plan 10. travnja“ o čemu je njemu u Italiji govorio Mime Rosandić. Naime, prilikom susreta u Italiji (u ranu jesen 1946.), Rosandića je zanimalo prihvaća li se plan koji je on napravio sa suradnicima u logoru Fermo i svojedobno poslao Sušiću u Austriju. Očito, shvativši da Kavran nema pojma o tome, tj. o kakvom planu je riječ, Rosandić mu je pojasnio kako plan, između ostalog, sadrži „upravnu, političku i vojničku podjelu NDH“, te predlaže na koji način bi trebalo voditi protukomunistički otpor u domovini. Nazvan je „Plan 10. travnja“. Kako Kavran o tome nije imao pojma do ovog trenutka, obećao je Rosandiću iz Austrije odgovoriti prihvaća li se plan.“

„Kako sam već prethodno naveo, Rosandić je u ovom razgovoru pitao Kavrana prihvaća li se plan 10. travnja „kojeg je on izradio uz pomoć svog kruga ljudi u Fermu“ i poslao Sušiću u Austriju. Međutim, kako Kavran do ovog trenutka nije imao pojma o nikakvom planu koji je poslan Sušiću, obećao mu je iz Austrije odgovoriti prihvaća li se plan. Rosandić je također obavijestio Kavrana o tome koji Hrvati u Rimu rade za američku obavještajnu službu „u korist naše stvari“ i o vezama pukovnika Babića s Englezima za koje on izrađuje „plan o bivšoj i budućoj vojsci NDH (...) koliko bi ta vojska bila jaka i u slučaju sukoba sa Rusijom“.

„Pripreme su bile u punom jeku krajem 1946. i početkom 1947. Rosandić je ranije javio da u logoru Fermo „imaju na raspolaganju čitave garniture ljudi za popunjeno svih funkcija koje se predviđaju planom“, pa je u skladu s tim trebalo poraditi na tome da ih se na proljeće prebaciti u Austriju, a potom u šumu. Kavran je poslao pismo Rosandiću da bi „trebalo slati časnike“, a naknadno će mu javiti kada da počne slati ljude.“

„Prije formalnog uspostavljanja Hrvatskog državnog vodstva njegovi članovi bili su Sušić, Džal i Kavran. Prvi sastanak nakon početka ubacivanja grupa bio je tek u rujnu 1947., a njemu su uz Kavrana prisustvovali M. Frković, M. Rosandić i Sušić. Kavran je na dnevni red predložio pitanje sastava „Hrvatskog državnog odbora“. Sušić je bio suprotnog mišljenja „prije nego što znademo tko je u zemljii i što tamo radi“, no Kavran je inzistirao „da trebamo postupati kao da nikoga nema u zemljii i imenovati članove odbora“. U skladu s tim Kavran je predložio da uz njega članovi odbora budu Frković i Rosandić i da se odmah sva trojica pripreme za odlazak u zemljiju. Rosandić i Frković usprotivili su se Kavranovu prijedlogu jer da još nije vrijeme za to i da ne znaju stanje u zemljii. Sušić se usprotivio tomu da Kavran ide u zemljiju, jer je slabog zdravlja i ne bi ga imao tko zamijeniti kod prebacivanja grupa. Kavranov prijedlog da to preuzmu na sebe Frković ili Rosandić – obojica su odbili.“

Povezanost Rosandićeva s *Draganovićem*, kao i s *Kavranom*, *Pavelićem* i niz drugih ustaških zločinaca koji su, spasivši glave prepustajući *Hrvate* svojoj (za mnoge zasluženoj!) sudbini, odmah počeli kovati zavjere za nasilno rušenje nove vlasti, vodeći se i fantaziranjima o savezništvu sa *zapadnim Saveznicima* – protiv kojih su se do nedavno borili! - koji bi kao trebali uskoro zaratiti sa SSSR-om, je nepobitna. Time i njegova zaslužena sudbina na kraju ove, po njega i niz drugih zločinaca, žalosne priče.

Ljubav Nede Rosandić Šarić prema svome ocu njena je lična stvar, o čemu – doduše – mogu raspravljati psiholozi u kontekstu krajnje subjektivnih odnosa između djece i njihovih zločinačkih roditelja (i obrnuto), ali javna manifestacija takve ljubavi popraćena hrpmama laži i „*dirljivim*“ rečenicama iz pisama koje je otac pisao spomenutoj, govori koliko o njihovom odnosu, toliko i o nezrelosti društva koje promovira takve nezdrave odnose. Navode se u njenoj knjizi, zadnje *Mimine* riječi na suđenju (1948. godine) cijeloj ustaškoj, terorističkoj grupi:

„U životu nisam nikada nikog prijavio, nikada nikoga denuncirao i nikad nikome nažao učinio. Ja s ove strane nemam veze niti s kriminalom niti s tajnim

agentstvom, čime bih osramotio svoj hrvatski narod. Priznajem, Vrhovni sude, da sam uvijek bio vjeran svome hrvatskom narodu, da sam uvijek bio za njegovu državu, da sam uvijek bio onaj koji je mislio samo na dobro hrvatskog naroda i želio mu samo dobro. S te strane mogu reći da su kraj mene prošle hrpe zlata i u Hrvatskoj i vani. Nikada ga nisam pogledao jer sam smatrao da je egoizam najveće zlo koje svakog čovjeka tereti, da je to najveća nevolja, koja dovodi do najneugodnijih situacija. S te strane ja s ovog mjesta izjavljujem, da mi je, eto, krivo, i da se nalazim u teškoj duševnoj situaciji. Ja razumijem mušku, fair borbu, ali ne razumijem borbu koja isključuje ljudsko dostojanstvo i koja čovjeka ponizuje do nerazumne stvari. U ovom teškom momentu završavam. Molim svoju dječicu Aneru, Maru i Ivku da mi oproste što ih ostavljam sirotama. Vaš čakan nije uhvaćen u krađi volova, već na polju svog idealizma. Molim svakog tko me poznaje da mi oprosti ako sam ga bilo čime uvrijedio. Mojem dragom hrvatskom narodu kažem da sam ga nesobično ljubio, da mu sebe prinosim na žrtvenik. Hrvatski narode, budi mi blag sudac. Ostavi me u dobroj uspomeni. Živ i sretan ti, i moja država Hrvatska!"

Naprosto nevjerojatno! Čovjek koji je radio za fašističku državu, i to na jednoj vrlo visokoj funkciji, obožavatelj *Pavelićev* i inih ratnih zločinaca, čovjek koji je zasigurno znao za genocidne radnje te države boreći se istovremeno protiv cijele antifašističke koalicije, govori o *idealizmu, ljudskom dostojanstvu i fer borbi!* Nije ni čudo da je - nakon njegova patetičnog govora - tužitelj ironično rekao: „*Sad ste čuli izljev patriotismu!*“

Kaže se da djecu ne treba kriviti za djela svojih roditelja, što je svakako istina, ali jednak je tvrdi da o njima ni ne treba suditi po tim djelima. To je već za ozbiljnu diskusiju, o čemu ne govori samo slučaj *Rosandićeve* kćerke, već cijeli niz intelektualnih povezanosti djece sa svojim časnim ili nečasnim roditeljima. To govori kako su školski sistemi mnogo manje utjecajni na formiranje dječje psihe negoli roditeljski odgoj. U prilog toj tvrdnji je i odnos ljudi prema povijesti, koju ne sagledavaju kao objektivni niz zbivanja u kojima oni i njihovi roditelji igraju tek jednu – više ili manje epizodnu – ulogu, već je prosuđuju subjektivno, temeljem sudsbine vlastite obitelji. To nije historija, to je samo lična povijest, što mnogi ne mogu apsorbirati umom, već lične sudsbine projiciraju u svoj paradigmatski svjetonazor. Ali, što onda reći o onima koji to znaju (ili su toliki „*tuttleki*“ da ni ne slute?), poput *Franje Tuđmana*, koji je u hrvatske institucije apsorbirao i/ili odlikovao niz zločinačkih tipova, u ime nekog „*pomirenja svih Hrvata*“, što nastavljaju i njegovi nasljednici na vlasti. Sjetite se samo *I.Rojnice*, ustaškog stožernika u *Dubrovniku*, imenovanog hrvatskim ambasadorom u *Argentini*,

I.Korsky-ja, člana *Ustaškog stožera* i stožera *Ustaške mladeži* te suca *Ratnog suda ustaške vojske* – odlikovanog za širenje „istine“ o *Hrvatskoj* i slične budalaštine, V.Nikolića u *Hrvatskoj* percipiranog kao velikog književnika, a svojevremeno stožernog pobočnika za uljudbu u *Ustaškom stožeru za Zagreb*, pa pričuvnog poručnika i nadstojnika u *Odgojno-promičbenom odjelu* – a u „slobodnoj“ *Hrvatskoj* imenovanog zastupnikom *Županijskog doma Sabora* i na funkciju zamjenika predsjednika *Matrice hrvatske*. Ili profašističkog Z.Hasanbegovića – svojedobnog ministra kulture, te niz drugih primjera. Među pobrojane i nepobrojane cvebe spada svakako i Neda Rosandić Šarić koja je – valjda – šireći kao hrvatska ambasadorica u *Argentini* (sic!) laži o svome ocu, širila istinu o *Hrvatskoj*! Moglo bi se reći; država zasnovana (i) na konfuznoj ideji o ideološkom pomirenju zločinaca sa žrtvama, kojoj je „otac domovine“ bivši partizan (surađujući na ideji čak i s ratnim zločincem Luburićem), s plagiranom doktorskom disertacijom, proslavljen izjavama kako je *NDH* bila i "izraz težnji hrvatskog naroda za vlastitom državom", ili „sretan sam da mi žena nije ni Srpsinja ni Židovka“, kao i nebulozom „Umrijeti za hrvatsku državu – to je ono zbog čega vrijedi živjeti!“, te niza drugih, izgubljena je u humanističkom, etičkom prostoru i vremenu. Čak i njegova izjava „uvijek i sve za Hrvatsku, a našu jedinu i vječnu Hrvatsku ni za što!“, tek je proširena inačica ustaške krilatice „Sve za Hrvatsku!“, dokazujući tako vlastitu idejnu smušenost. Čini se da je jedino bio doslijedan u pljačkaškoj privatizaciji države, u kojoj i sam – zajedno sa svojom familijom – bijaše učesnik.

Svako društvo, pa i ova nepotpuna demokracija, mora imati neka ograničenja – prvenstveno etičke prirode - koja ne moraju biti u koliziji s pravima građana, pa tako i sa slobodom izražavanja. U konkretnom slučaju, to bi se trebalo svesti na slobodu objavljivanja, ali ne i populariziranja neprimjernih ideja preko masovnih javnih medija, poput televizije – primjerice. Da o zapošljavanju ekstremista na javnim funkcijama ni ne govorimo. Dakako, odmah će se javiti oni koji će upitati, tko će odrediti koje su ideje i stavovi neprimjereni, tko je ekstremist. Bez pretjeranog detaljiziranja, jasno je da to moraju biti ljudi, a na pitanje koji su to, odgovor je: nitko konkretan, već zrelo javno mnjenje građana, etika javnosti ugrađena u zakone. Ne prihvate li se ta ograničenja, znači da ne razlikujemo demokratske od fašističkih tendencija, pa nam je onda valjda i svejedno koje će prevladati. Ili ćemo, moguće, dozvoliti njihovo „demokratsko“ suprotstavljanje, a kad vidimo da prevladavaju potonje staviti šapu zakona na njihove zastupatelje, moguće nesvjesni da smo se time usrali na vlastito shvaćanje demokracije. Treba ponoviti: historija nije naprsto matematički zbir ličnih povijesti, e da bi se populariziralo njihovo utrapljivanje u javnu svijest (većina građana je jako

dresurabilne sorte) kao paradigmu istine. Kako od strane laika, ali i formalno kvalificiranih povjesničara čiji je vidokrug zastrtn domoljubnim maglama, umjesto poštenog traganja za istinom (ne interpretacijama, posebno ne onima nacionalno obojenima, već upravo za istinom). Nitko ne odriče ljubav *Nede Rosandić Šarić* prema svome ocu (ipak, javne osobe i njihove iskaze smije se propitivati), ali njen emocionalni horizont je sužen, lišen kontekstualne komponente očeva djelovanja, e da bi shvatila potpunu istinu o njemu. Takvi ljudi su spremni dati sve za svoje najbliže, ali ih subbina drugih malo brine, posebno ako ljudsku vrstu dijele na prihvatljive, i njima neprihvatljive narode. Jedna od takvih je i spomenuta *Neda*, svjetlosnim godinama udaljena od humanističke etike, o čemu bjelodano svjedoči njena interpretacija očeva djelovanja, lišena dubljeg shvaćanja njegova ličnog morala i povijesnih prilika u kojima je vršeno.

6.10.2021.g.

PR
DIOGEN pro kultura
<http://www.diogenpro.com>